

КАК СЕ УЧРЕДЯВА ФИРМА В БЪЛГАРИЯ

Създаването на бизнес започва с учредяването на фирма, По-долу ще намерите информация за различните видове фирми според българското законодателство, както и необходимите документи и процедури по учредяването им

	Акционерно дружество (АД и ЕАД)	Дружество с ограничена отговорност (ООД и ЕООД)	Дружество с променлив капитал (ДПК и ЕДПК)	Едноличен търговец (ЕТ)
Учредяване	Акционерно дружество може да се учреди от едно или повече физически или юридически лица. Няма ограничение за участие на чуждестранни лица.	Дружество с ограничена отговорност може да се учреди от едно или повече лица. Няма ограничение за участие на чуждестранни лица.	Дружеството с променлив капитал може да се учреди от едно или повече физически или юридически лица. Няма ограничение за участие на чуждестранни лица. Този вид Дружество е подходящ за стартъпи с оборот или активи ненадвишаващи 4 000 000 лева и 50 души средносписъчен брой на персонала. След надвишаването на тези параметри, трябва да се	Като едноличен търговец в Търговския регистър може да се впише всяко пълнолетно физическо лице. Едноличният търговец осъществява самостоятелна търговска дейност. Едноличният търговец не е търговско дружество.

			преобразува в друг вид дружество.	
Необходими документи за учредяване на дружество то	Необходимите документи, които трябва да бъдат налични, за да се учреди АД са следните (нуждата от нотариална заверка е посочена за всеки документ): - учредителен протокол; - устав / учредителен акт за еднолично дружество; - списък на лицата, записали акции от капитала; - протокол от заседание на СД за разпределение на функциите на членовете на СД; - спесимен от подписа и съгласие на изпълнителния директор – <i>необходима е</i>	Необходимите документи, които трябва да бъдат налични, за да се учреди ООД са следните (нуждата от нотариална заверка е посочена за всеки документ): - учредителен протокол; - дружествен договор / учредителен акт за еднолично дружество; - съгласие и спесимен от управителя – <i>необходима е нотариална заверка на подписа;</i> - декларация от управителя по чл. 142 и чл. 141, ал. 8 от ТЗ; - удостоверение, издадено от банка за внесения капитал; - декларация за истинност на заявените за вписване обстоятелства по чл. 13, ал. 4 ЗТРРЮЛНЦ.	Необходимите документи, които трябва да бъдат налични, за да се учреди ДПК са следните (нуждата от нотариална заверка е посочена за всеки документ): - учредителен протокол; - дружествен договор / учредителен акт за еднолично дружество; - спесимен от подписа и съгласие на законния представител – <i>необходима е нотариална заверка;</i> - съгласие и декларация по чл. 260ц ТЗ от	Необходимите документи, които трябва да бъдат налични, за да се впише едно лице като едноличен търговец са следните (нуждата от нотариална заверка е посочена за всеки документ): - спесимен от подписа; - декларация по чл. 57 и чл. 58 ТЗ; - декларация за истинност заявените за вписване обстоятелства по чл. 13, ал. 4 ЗТРРЮЛНЦ; - пълномощно, в случай че документите се подават в Търговския

	<i>нотариална заверка на подписа;</i> - декларация по чл. 160 ТЗ от учредителите; - съгласие и декларация по чл. 234 и 237 ТЗ от всеки от членовете на СД – <i>необходима е нотариална заверка на подписите;</i> - удостоверение, издадено от банка за внесения капитал; - декларация за истинност на заявените за вписване обстоятелства по чл. 13, ал. 4 ЗТРРЮЛНЦ; - пълномощно, в случай че документите се подават в Търговския регистър чрез адвокат.	- пълномощно, в случай че документите се подават в Търговския регистър чрез адвокат.	управителя или всеки от членовете на управителния съвет – <i>необходима е нотариална заверка на подписите;</i> - декларация за истинност на заявените за вписване обстоятелства по чл. 13, ал. 4 ЗТРРЮЛНЦ; - пълномощно, в случай че документите се подават в Търговския регистър чрез адвокат.	регистър чрез адвокат.

Необходими условия за вписване на дружество то	За вписване на АД в Търговския регистър е необходимо: - да е приет уставът на дружеството, който се обявява; - да е записан целия капитал; - да е внесена предвидената в устава част от стойността на всяка акция, но не по-малко от 25 на сто от номиналната или от предвидената в устава емисионна стойност на всяка акция; - да са избрани съвет на директорите, съответно надзорен и управителен съвет.	За вписване на ООД в Търговския регистър е необходимо: - да се представи дружествен договор, който се обявява; - да е внесен най-малко 70 на сто от капитала, в случай че дружеството се регистрира с капитал по-висок от предвидения в закона минимум; - да е назначен управител на дружеството.	За да бъде вписано ДПК в Търговския регистър е необходимо: - да се представи дружествен договор, който се обявява и - да бъде избран управител или управителен съвет на дружеството. В момента не е възможно вписване на ДПК в Търговския регистър. В срок до 30 юни 2024 г., Агенцията по вписванията трябва да осигури техническа възможност за регистрация на ДПК.	За вписване на ЕТ в Търговския регистър е необходимо: - да се подаде образец от подписа, - да се подаде декларация по чл. 57 и 58 от ТЗ.
Изискване за минимален капитал	Основният капитал на акционерното дружество трябва да е не по-нисък от 50 000 лв. (25 600 евро). Основният капитал трябва	Капиталът на дружеството с ограничена отговорност не може да бъде по-малък от 2 лв. (1 евро). Минимум 70% от основния капитал следва да	Няма изискване за минимален капитал. Капиталът е променлив и не подлежи на вписване в Търговския регистър.	Неприложимо.

	да е изцяло записан, като 25% от номиналната или емисионната стойност на всяка акция трябва да бъдат платени преди регистрацията, а остатъкът се заплаща в рамките на 2 години след регистрацията.	бъде платен преди регистрацията, като всеки съдружник следва да заплати поне 1/3 от своя дял. Остатъкът се заплаща в рамките на 2 години след регистрацията.	Срокът за заплащане на дяловете от страна на съдружниците се определя с дружествения договор.	
Отговорност	Акционерите/Съдружниците носят отговорност до размера на своя дял в записания капитал на дружеството.			Физическото лице отговаря за задълженията на ЕТ с цялото си имущество.
Дялове/акции	Всички акции, издадени от акционерно дружество, трябва да имат еднаква номинална стойност, която не може да бъде по-ниска от 1 лв. Могат да се издават акции с емисионна стойност, която трябва да е по-висока от номиналната стойност. Разликата между емисионна и номинална стойност на всяка една акция се отнася във Фонд „Резервен“. Акции се емитират само под формата на поименни акции, акции на приносител	Минималната номинална стойност на един дял възлиза на 1 лв. Търговският закон не предвижда издаване на дялове с емисионна стойност, но няма законова пречка това да се предвиди в дружествения договор. Разликата между емисионна и номинална стойност на всеки един дял се отнася във Фонд „Резервен“. Не се издават удостоверения за дялов капитал; имената на съдружниците и стойността на притежаваните от тях дялове	Минималната стойност на дяловете е 1 стотинка. Могат да се създават класове, които могат да бъдат с различна стойност. Множеството еднакви стойности образуват един клас. В дружествения договор може да се предвиди отделни привилегирани дялове да са без право на глас.	Неприложимо.

	не са позволени. Могат да се емитират привилегировани акции. Уставът на дружеството може да предвиди привилегированите акции да бъдат издадени като такива без право на глас. Акции без право на глас, обаче, не могат да надвишават 50% от общия брой издадени акции.	се вписват в дружествения договор и в Търговския регистър. Няма възможност за емитиране на дялове без право на глас.		
Прехвърляне на дялове/акции	Акциите могат да се прехвърлят свободно, освен ако в Устава на дружеството не е записано друго. Поименните акции се прехвърлят чрез джиро. Подписването на споразумение за прехвърляне на акции не е задължително и не подлежи на нотариална заверка на подписите. Прехвърлянето подлежи на вписване в Търговския регистър само ако се придобиват 100% от акциите и дружеството	Свободно прехвърляне на дялове между съдружниците; за прехвърляне на дялове на трети страни е необходимо одобрение на Общото събрание. Прехвърлянето се извършва с договор за продажба с нотариална заверка на подписите и съдържанието, при условие, че не са налице неплатени заплати и осигуровки по трудови договори. Прехвърлянето подлежи на вписване в Търговския регистър	Дружествените дялове могат да се прехвърлят свободно, освен ако не е предвидено друго в дружествения договор. Договорът за прехвърляне на дял се сключва в писмена форма с нотариално заверени подписи, но може да се предвиди само писмена форма в дружествения договор. Прехвърлянето подлежи на вписване в Книгата на съдружниците	Може да се прехвърли само търговското предприятие на ЕТ. Фирмата на ЕТ може да се прехвърли на трето лице само заедно с предприятието. Съгласието за прехвърляне трябва да се удостовери писмено с нотариална заверка на подписите и съдържанието. Прехвърлянето подлежи на вписване в Търговския регистър.

	става еднолично.		и не се вписва в Търговския регистър.	
Задължения на акционерит е / съдружници те	Акционерите имат единствено задължение да заплатят стойността на записаните акции или да направят непарична вноска срещу тях.	Съдружниците трябва да заплатят стойността на записаните дялове или да направят непарична вноска срещу тях, както и да участват в управлението на дружеството и осъществяването на неговата дейност.	Съдружниците са длъжни да внесат вноската срещу поетия дял, да изпълняват решенията на общото събрание и да оказват съдействие за осъществяване на дейността на дружеството, освен ако друго е уговорено в дружествения договор.	Едноличния търговец отговаря за осъществяването на дейността си.
Финансиран е	Облигации Акционерните дружества имат право да емитират обикновени или конвертируеми облигации. Дружествата могат да издават налични и безналични облигации. Решението за емитиране на облигации, конвертируеми в акции, се взема от Общото събрание на акционерите. Облигациите не се считат за част от основния капитал на дружеството.	Допълнителни парични вноски Общото събрание може да вземе решение съдружниците да направят допълнителни парични вноски за фиксиран срок съгласно временните нужди на Дружеството от парични средства. Тези вноски не се отчитат като част от основния капитал на дружеството и определянето на лихвен процент не е задължително, но е силно препоръчително за данъчни	Права за придобиване на дялове, конвертируеми заеми Дружеството може по решение на общото събрание и ако това е предвидено в Дружествения договор да издава права за придобиване на дружествени дялове (които са собственост на Дружеството), включително да сключва договори за заем, които	Неприложимо.

		цели. Те имат естеството на заем от съдружниците и подлежат на връщане от Дружеството.	могат да се превърнат в дружествени дялове.	
Органи на управление	Общото събрание на акционерите е висшият орган на управление на дружеството. В Общото събрание участват акционери с право на глас. Общото събрание има право да изменя устава на дружеството; да взема решения за намаляване и увеличаване на капитала; да назначава и освобождава членове на Съвета на директорите и на Надзорния съвет; да одобрява годишния финансов отчет; да взема решения за ликвидация на дружеството и да решава други въпроси в рамките на своите компетенции.	Общото събрание на съдружниците е висшият орган на управление на дружеството. Всички съдружници участват в Общото събрание. Общото събрание има право да изменя и допълва дружествения договор; да приема и изключва съдружници; да приема годишния финансов отчет; да взема решения за намаляване и увеличаване на капитала; да назначава управител/и; да взема решения за откриване и закриване на клонове и участие в други дружества; да взема решения за придобиване и отчуждаване на недвижими имоти и вещни права върху тях и др.	Общото събрание на съдружниците е висшият орган на управление на дружеството, в който участват всички съдружници. Общото събрание има право да изменя и допълва дружествения договор; да издава нови дялове, да определя начина на поемането им, да ги обезсилва и да изключва съдружници; да преобразува и прекратява дружеството; да избира и освобождава членове на управителния съвет; да назначава и освобождава одитор и да приема годишния финансов отчет; да разпределя печалбата; да взима	Неприложимо.

	Акционерните дружества могат да избират между едностепенна система на управление (Съвет на директорите) и двустепенна система (Управителен съвет и Надзорен съвет). Членовете на всеки от тези органи трябва да бъдат поне трима.	Дружеството се представлява и управлява от управител/и, избрани от Общото събрание. Съдружниците могат да бъдат и управители.	решения за придобиване на собствени дялове и др. Дружеството се представлява и управлява от управител/и (управителен съвет), избрани от Общото събрание, чийто брой се определя в дружествения договор. Съдружниците могат да бъдат и управители.	
Дивиденди	Има строги правила за разпределение на печалбата, за да се избегне декапитализация на дружеството. Не е позволено непропорционално разпределение на печалбата.	Няма предвидени специфични условия за разпределение на печалбата. Непропорционално разпределение на печалбата се допуска само ако 100% от съдружниците са гласували за това.	Няма предвидени специфични условия за разпределение на печалбата.	Няма предвидени специфични условия за разпределение на печалбата.
Фонд „Резервен“	Акционерните дружества имат задължение за формиране и поддържане на Фонд „Резервен“ (като разпределят средства от печалбата и други източници) до достигане на	Няма задължение за формиране и поддържане на Фонд „Резервен“ съгласно Търговския закон, но в дружествения договор може да се уговорят правила за създаване на такъв фонд.	Няма задължение за формиране и поддържане на Фонд „Резервен“ съгласно Търговския закон, но в дружествения договор може да се	Няма задължение за формиране и поддържане на Фонд „Резервен“.

	поне 1/10 от основния капитал. Средствата от Фонд „Резервен” могат да се използват единствено за покриване на загуби от настоящата и предходни години. Дружеството може да използва сумите, които надвишават размера на Фонд „Резервен”, посочен в закона или в устава за увеличение на капитала.		уговорят правила за създаване на такъв фонд.	
Ликвидация	Ликвидация на акционерни дружества е възможна с решение на Общото събрание, взето с мнозинство на 2/3 от представените акции на Общото събрание, ако не е предвидено по-високо мнозинство в устава; при изтичане на срока и при условията, заложи в устава; със съдебно решение по иск на прокурора, когато дружеството преследва	Ликвидация на дружества с ограничена отговорност е възможна при изтичане на срока, посочен в дружествения договор; при решение на съдружниците, взето с мнозинство от 3/4 от дяловете, освен ако дружественият договор не изисква по-голямо мнозинство; със съдебно решение по иск на прокурора, когато дружеството преследва цели, забранени от закона и/или когато в	Ликвидация на дружества с променлив капитал е възможна при изтичане на срока, посочен в дружествения договор; по решение на съдружниците, взето с мнозинство от 2/3 от дяловете, освен ако в дружествения договор не е предвидено по-голямо мнозинство или по решение на окръжния съд след иск на съдружник, който притежава повече	Неприложимо. Ликвидацията е приложима само за търговските дружества. Дейността на ЕТ се прекратява: - по заявление на ЕТ за заличаване на вписването от Търговския регистър или при установяване на местожителството на ЕТ в чужбина;

	цели, забранени от закона и/или за неспазване на изискването за минимален размер на собствения капитал.	продължение на три месеца дружеството няма вписан управител.	от 1/5 от дяловете или по иск на прокурора, когато дружеството преследва цели, забранени от закона и/или в продължение на три месеца дружеството няма вписан управител. В дружествения договор могат да се предвидят и други основания за прекратяване.	- при смърт, след заявление от наследниците; - при поставянето на ЕТ под запрещение – по заявление на настойника или попечителя.